

Factsheet voor het coronadebat van 25 juni 2020

### Strategie (incl. reactie op advies KPMG)

De strategie voor de aanpak van het coronavirus zoals het kabinet o.a. heeft verwoord in de brief van 19 mei:

- Vanaf het begin van de uitbraak is de strategie van het kabinet gericht op het maximaal controleren van het virus. Daarbij staan twee doelen centraal: (1) Het zo goed mogelijk beschermen van mensen met een kwetsbare gezondheid en (2) zorgen dat de zorg niet overbelast raakt. Dit vereist zicht op en inzicht in de verspreiding van het virus.
- Elke fase in deze pandemie vraagt om een op maat gemaakte aanpak die bijdraagt aan de strategie van maximaal controleren. Het kabinet heeft in de aanpak een aantal fasen onderscheiden: uitbraakfase, overgangsfase, controlefase, vaccinatiefase.
- Inmiddels zijn we in de controlefase beland. **PM check verwoording kamerbrief van 24 juni**  
In de uitbraakfase was een intelligente *lockdown* nodig om weer *in control* te komen. In de overgangsfase was het van groot belang om ook *in control* te blijven, de voorwaarden daarvoor te creëren en zo toe te werken naar de controlefase. Dit hebben we gedaan door het zicht op en inzicht in de verspreiding van het virus te versterken en maatregelen stap voor stap te versoepelen. Zo wordt vanaf juni iedereen bij klachten getest, en wordt het contactonderzoek geïntensiveerd en opgeschaald. Nauwe contacten van een besmet persoon worden gevraagd om gedurende 14 dagen thuis te blijven en zich te laten testen bij medische klachten. Zo sturen we sneller en gericht en dammen we het virus in. Vanuit de huidige overgangsfase hebben we toegewerkt naar de controlefase waarin we beschikken over instrumentarium waarmee de signaleringsfunctie van het RIVM wordt versterkt om zo snel mogelijk nieuwe oplevingen van het virus in beeld te krijgen en op basis daarvan te besluiten.
- Het dashboard (zoals toegelicht in de brief van 3 juni) zien we hierbij als belangrijk hulpmiddel. **PM aanvullen nav brief 24 juni?**

### Rapport KPMG/VU

- Op 13 juni kopte Trouw 'Met harde aanpak virus is 123 miljard te besparen'.
- Dit naar aanleiding van het rapport door KPMG/VU 'De tweede golf dat zijn wij: Een pleidooi om COVID-19 in Nederland in te dammen (juni 2020)
- Door (10)(2e) zijn naar aanleiding van o.a. dit rapport kamervragen gesteld met het verzoek deze voor het eerstvolgende plenaire debat te beantwoorden (antwoorden zitten in de lijn).
- Dit rapport op initiatief van VWS besproken in een overleg met EZK/SZW/FIN/VWS (PG & MEVA):
  - In algemene zin werd het beeld gedeeld dat als je het rapport afpelt er eigenlijk niet meer overblijft dan dat de onderzoekers juist het huidige ingezette beleid onderschrijven en hooguit stellen dat we dit beleid meer moeten intensiveren (bijv. zorgen voor snellere testuitslagen, maar dat is al een doel van het kabinet (uitslagen binnen 24 uur)).
  - Op de schatting van 123 miljard baten van een indammingsstrategie werd kort ingegaan, omdat men de analyse erg dun vond. De schrijvers zetten een indammingsstrategie af tegen een strategie van groepsimmunititeit. Daarbij maken zij creatief gebruik van de economische raming van de Nederlandsche Bank (DNB). Zo wordt het meest positieve scenario dat DNB schetst zonder goede argumentatie toegerekend aan de indammingsstrategie en het meest negatieve scenario van DNB aan de strategie van groepsimmunititeit.

### Korte samenvatting rapport

- In het rapport wordt gesteld dat het kabinet onhelder is over wat de Nederlandse coronastrategie inhoudt. De auteurs pleiten voor een indamstrategie. Dit is een strategie waarbij de  $R_t$  duurzaam kleiner dan 1 is. (10)(2a)  
(10)(2a) Deze strategie levert volgens het rapport zowel economisch - als gezondheidswinst op, namelijk 3,1% bbp-groei in 2022 en 50.000 minder doden. De

## Factsheet voor het coronadebat van 25 juni 2020

economische winst kan oplopen tot 16,9% wanneer maatregelen in Europees verband worden genomen.

- In het rapport wordt een aantal maatregelen voorgesteld.
  - Allereerst voor wat betreft het testen en het bron- en contactonderzoek. Voorgesteld wordt om het test- en BCO-protocol verder aan te scherpen onder meer door uitslagen testen te versnellen, in te zetten op 90% contactopsporing door GGD's en het totale BCO in 4 dagen na aanvragen test af te ronden.
  - Ten tweede wordt voorgesteld om FFP1-mondkapjes beschikbaar te maken voor breder publiek voor op drukke plaatsen zoals het OV.
  - Ten derde wordt voorgesteld om het beleid van social distancing door te zetten.
  - Ten vierde wordt voorgesteld te onderzoeken hoe in een open economie het aantal besmettingen vanuit het buitenland geminimaliseerd kunnen worden. Hierbij wordt onder meer gedacht aan het verplicht testen van mensen op Schiphol.
  - Tot slot wordt voorgesteld het Coronadashbord aan te vullen met een aantal indicatoren.

Reactielijn

- Algemeen: Rapporten die uitgaan van een modelmatige werkelijkheid doen onvoldoende recht aan de huidige situatie met heel veel onzekerheden. In zo'n situatie is incrementeel beleid het meest effectief. Het kabinetsbeleid van 'maximale controle' sluit hier bij aan.
- In het rapport van KPMG/VU wordt aangegeven dat de crux van het coronabeleid zit in het testen en het bron- en contactonderzoek. Dit zien we als ondersteuning van het beleid dat het kabinet reeds inzet. Een belangrijke stap die daarbij is gezet is dat sinds 1 juni iedereen met klachten getest kan worden. Dit tezamen met intensief bron- en contactonderzoek dragen bij aan het zo maximaal mogelijk controleren van het virus.
- Het is onrealistisch om te veronderstellen dat het virus in Nederland hiermee volledig ingedamd kan worden, gelet op het feit dat Nederland een open economie is met veel grensoverschrijdend verkeer van mensen.

## Conceptantwoorden op kamervragen:

5. Wat is uw reactie op het rapport van KPMG en de Vrije Universiteit Amsterdam (VU) waarin gesteld wordt dat in de praktijk nog steeds een strategie van groepsimmunitet wordt nagestreefd? 3)

## Antwoord 5.

Die stelling klopt niet. Vanaf het begin van de uitbraak is de strategie van het kabinet gericht op het maximaal controleren van het virus. De strategie van maximaal controleren houdt in dat we het virus indammen op het moment dat het de kop opsteekt. Alleen zo kunnen we mensen met een kwetsbare gezondheid blijven beschermen en zorgen dat de zorg het aankan.

6. Wat is uw reactie op de conclusie van het rapport dat een hardere inzet op indammen enorme schade voor de volksgezondheid (50.000 doden) en de economie (123 miljard euro) kan voorkomen?

## Antwoord 6.

De strategie van indammen is precies wat we voor ogen hebben met het beleid.

7. Wat is uw reactie op de conclusie dat de huidige inzet op testen en bron- en contactonderzoek onvoldoende is om een indamstrategie te bewerkstelligen? Deelt u de conclusies uit het rapport dat het inplannen van testen te traag gaat, er te weinig mensen gestimuleerd worden om te komen testen en er te weinig contacten tijdig worden gevonden? Wat gaat u doen om het bron- en contactonderzoek te verbeteren?

## Antwoord 7.

Ik deel deze conclusie niet. Ik constateer dat het vrijwel altijd lukt om op dezelfde of de volgende dag een afspraak voor het testen in te plannen. Er loopt een publiekscampagne om

## Factsheet voor het coronadebat van 25 juni 2020

mensen op te roepen om zich te laten testen bij klachten. Ik vind het belangrijk mensen op te blijven roepen zich bij klachten snel te melden voor een testafspraak en ook zo snel als mogelijk naar de teststraat te gaan. De publiekscampagne wordt de komende periode stapsgewijs geïntensiveerd en ook wordt onderzocht of en hoe de gewenste doelgroepen worden bereikt. Daarnaast is momenteel tussen de 1 en 2% van de geteste mensen positief voor het coronavirus. Dit wijst op een zeer laagdrempelig testbeleid. Daarnaast voeren de GGD'en op dit moment grootschalig bron- en contactonderzoek uit waarmee mensen die contact hebben gehad met een indexpatiënt geadviseerd worden noodzakelijke maatregelen te treffen. Door dit bron- en contactonderzoek wordt de verdere verspreiding zo goed mogelijk tegengegaan. De komende weken werken de GGD'en aan de verdere opschaling om paraat te staan als de dagelijkse vraag naar bron- en contactonderzoek verder toeneemt. Er vindt tot slot overleg plaats met het RIVM, de GGD'en en de laboratoria om de doorlooptijden van het proces van testen en traceren verder te versnellen, conform de motie van de leden Veldman en van den Berg (Kamerstuk 25 295, nr. 393).

8. Bent u bereid om de zeven beleidsaanbevelingen uit het rapport te omarmen? Kunt u per aanbeveling toelichten waarom wel of waarom niet?

Antwoord 8.

Het kabinet heeft zich al veel langer uitgesproken voor een indamstrategie en voor het stapsgewijs openen van de economie. Voor testen en BCO bestaat al een informatiecampagne, aan een online inplanfunctie wordt gewerkt, uitslagen binnen 24 uur is al een doel en we zetten in op 100% contactopsporing. Een totaal BCO in 4 dagen afronden is niet mogelijk, omdat contacten 14 dagen na het laatste contact gevolgd moeten worden. We nemen de aanbeveling rond FFP1-mondkapjes voor het publiek niet over. Het is namelijk belangrijk bij klachten thuis te blijven en je te laten testen, 1,5 meter afstand te houden (social distancing) en hygiëne maatregelen vol te houden. Niet-medische mondkapjes zijn dan voor de plaatsen waar het niet altijd lukt om 1,5 meter afstand te houden voldoende. Voor reizigers gelden al extra maatregelen, die Europees afgestemd worden. Het dashboard wordt doorontwikkeld in de richting die door de opstellers ook genoemd wordt.

Het kabinet constateert dat de aanbevelingen van het rapport grotendeels in lijn zijn met het bestaande beleid. Het kabinet stelt wel vraagtekens bij de economische robuustheid van de studie. Zo is zeer de vraag of het scenario dat eerder door De Nederlandsche Bank in kaart is gebracht zo te koppelen valt aan het voorgestelde beleid.